

У ЩИРІЙ БЕСАРАБІІ – МІЖ ДОБРИМИ ЛЮДЬМИ

Дехто іронічно поставився до запросин в Болград на Міжнародний винфест. Мовляв, можна зібратись тут у Кропивницькому та й продегустувати болгарські, румунські, молдовські чи гагаузькі вина. По-перше, де ви в Кропивницькому разом зустрінете букет таких вин, рекламваних кожною мовою з вуст продавців чи й самих виноробів у національних костюмах? По-друге, де в нас знайдеш площу із величиму собором, а на його фоні сучасну розбірну сцену та алеї скверу, які, як промені розходяться вглиб Болграда, переповнені виставками народних майстрів, умільців, що відроджують старі ремесла і розробляють нові?

П'ятнадцять кропивничан, серед яких і ми – болгаролюбці, за дев'ять напівбезсонних нічних годин добрались туристичною маршрутною в багатонаціональну столицю Бессарабії. Одразу ж опинились у вирі подій VIII винфесту. Серед сувенірної продукції знайшлося місце і нашій виставці – репродукції картин художників, яка відтворює події та наслідки російсько-турецьких війн. З цієї виставкою активісти нашої болгарської общини «Нашите хора» вже побували в містах і селах Кіровоградщини та України й Болгарії, відзначаючи 140-річчя визволення її від османів. Виставка наша вигідно виділялась незвичайністю серед безлічі сувенірних столиків і приваблювала гостей, особливо чоловіків. Багато відвідувачів залишили в альбомі схвальні та вдячні відгуки. Гідами виставки були **Сергій Осадчий** і **Валерій Попов**. Особливо наголошували ми на ролі наших земляків: М. Садовського, корифея театру, та діда художника П. Оссовського, які теж визволяли Болгарію, а згодом написали про це книгу та картини. Чимало відгуків додалось у альбом від різномовних гостей.

А різновиди мелодій – болгарських, українських і світових – перенасичували часопростір площі Свободи. Змінювалися народні й професійні колективи – на сцені, а перед нею народ кружляв у концентричних колах хоро. (Здавалось, болгари вчать раніше танцювати ніж ходити!) Під музику презентувалась і продавчалась продукція, представлена підприємцями, а також відбулась церемонія визначення «Людини року». Ми слухали, дивились, блукаючи по периметру між комерційними палатками учасників винфесту та між столами й лавами, куди перекочувували десятки національних напоїв та наїдків. Пробували, хвалили, раділи спілкуванню. Бо дивним чином серед виру народів ми вилувляли (або нас) друзів з різних кінців Одещини, України, Болгарії. Першим заступив мені шлях молодий симпатяга з палатки «Български двор» (с. Кулевча Саратського р-ну) – **Василь Каралійський**. Ми привітались з ним

російською і болгарською (а треба було ще й «guten tag!» додати, бо Сарату заснували німецькі колоністи). Знайомиць по Кубратівських соборах був розчарований, що я тут без друга – Володимира Стафідова з Дніпра, поета й перекладача, з яким ми на соборах нерозлучні, як близнята. Пізніше, колеги Василя додали інформації, що він – і підприємець, і краєзнавець, і журналіст. Ну то що, хіба неправда, що на ловця й звір біжить? До речі, винфест співпав із відкриттям сезону полювання, тож завзятих мисливців бачили з вікон авто у степах і лісопосадках.

Познайомились із **Іваном і Тетяною Кіосе** та **Сергієм Генчевим**, членами болгарського товариства ім. Кана Кубрата (голова – матушка **Ірина Дзюба**) з села Мала Перещепина Новосанжарського району, які щороку приймають гостей з усього світу на меморіалі кана Кубрата і в шкільному музеї українсько-болгарської дружби.

Назавтра півдня ми мандрували колишньою столицею Одещини – Ізмаїлом, вивчаючи його туристичні скарби. А найбільший – чистота й культура прикордонного міста, де з лівого берега Дунаю ми дивились на острівні села Румунії (колись була і я там – в Галаці та Констанці). До речі, чудову ніч провели в люксах «Арт-готелю», що більше нагадує картинну галерею, бо весь його інтер'єрний простір заповнили картини художників Одещини. Зігріватиме нас із Сергієм Осадчим задушевний прийом у Обласному центрі національних культур м. Ізмаїла (гарний окремих будинок, чудовий зал, сцена, площа для виставок). Головними гостями в цей день там були талановиті діти із села Заднаївка Арцизького району – співаки й танцюристи. А особливо вразили роботи юних художників із сільської художньої школи, яка за 37 років випустила чимало відомих художників і педагогів образотворчого мистецтва. На питання, хто з дітей – найталановитіший, педагог і художник **Іван Ненов** відповів: «Усі – талановиті!». Серед півсотні великих робіт дітей від 7 до 14 років був і його портрет, і серйозні історичні малюнки, з яких на нас дивилась

історія і сьогодення бесарабських болгар. Хлібороби, доярки, ковалі, виноробы, виноградари, дорослі й діти – у праці й відпочинку – з однієї стіни дивились на нас і на іншу стіну, де ми розмістили знов репродукції вже згаданих картин. Запам'ятаються директор центру – **Георгій Чилик** та його колеги (методисти й партнери-художники й викладачі Ізмаїльського педагогічного університету).

Сувеніри й вірші болгарського класика Александра Герова та текст новонародженої мною жартівливої пісні «Болгарська комаринська» – для фольклорних гуртів, які працюють тут, залишились у нових друзів, до яких запросив фермер **Іван Іванов**, який запросив нас на культурницькі заходи в Ізмаїл.

А народний художник України болгарин **Олександр Кара** подарував кропивничанам свій альбом живопису «На новій землі, під новим небом». Олександр Кара співпрацює із кропивницьким галеристом Миколою Цукановим, який недавно дарував малюнки українських дітей для Болгарії. Такі вони несповідимі шляхи дружби та творчості і взаємного натхнення. Про них нагадують мені помаранчеві революційні чорнобривці. Насіння їх я збрала на новій землі, під новим небом – на березі Дунаю, біля музею-діорами, які вчать нас шанувати історію наших народів – заради миру й дружби.

У ході поїздки й знайомства між собою знайшлись бажуючі мандрувати й далі Україною та Болгарією, вивчати історію й мови та традиції культур різних народів. Чудова річ – туризм, спасибі туристичним фірмам, які дві доби нас любили й розважали, вживляючи в душу патріотизм. А персональне «благодаря» **Валерію Попову**, чий неймовірний талант гумориста, розповідача туристичних історій відкрився в ніч повернення додому, коли на Миколаївщині бездоріжжя кинуло нас у халепу. Дякую туристичній фірмі «Мелодіятур» і особисто водію **Валентину Голобородько**.

Антоніна КОПІНЬ,
відповідальний секретар
ГО «Нашите хора»,
м. Кропивницький

Православно наследие

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР ДЕКЕМВРИ 2018

1. Св. мчк Платон и Роман.
2. Св. прор. Авдий. Св. мчк Варлаам.
3. Прп Григорий Декаполит. Св. Прокъл, архиепископ Константинопольски. Св. мчк Дасий Доростолски.
4. Въведение Богородично.
5. Св. ап. Филимон. Св. Михаил воин, българин.
6. Св. Амфилохий, еп. Иконийски. Св. Григорий, еп. Акрагантски. Св. благоверен княз Александър Невски.
7. Св. вмчца Екатерина. Св. вмчк Меркурий.
8. Св. Климент, архиеп. Охридски. Св. Климент, папа Римски. Св. Петър, еп. Александрийски.
9. Прп Алипий Стълпник. Прп Яков Отшелник.
10. Прп Теодосий Търновски. Св. вмчк Яков Персиец. Преп. Паладий.
11. Св. прпмчк Стефан Нови. Св. мчк Иринарх. Св. мчк Христо.
12. Св. мчци Парамон и 370 мъченици. Св. мчк Филумен. Прп Акакий Синайски.
13. Св. апостол Андрей Първозвани.
14. Св. прор. Наум. Св. Филарет Милостиви.
15. Св. прор. Авакум. Прп Йоан и Андрей.
16. Св. прор. Софония. Св. свщмчк Теодор, архиеп. Александрийски.
17. Св. вмчца Варвара. Прп Йоан Дамаскин.
18. Прп Сава Освещени. Прп Нектарий Битолски.
19. Св. Николай, архиеп. Мирликийски, Чудотворец.
20. Св. Амвросий, еп. Медиолански. Прп Филотея Търновска.
21. Прп Патапий. Мчца Антиса.
22. Зачатие на св. Анна. Прор. Анна. Прор. Самуил.
23. Св. мчци Мина, Ермоген и Евграф.
24. Прп Даниил Стълпник. Прп Лука Стълпник.
25. Св. Спиридон, еп. Тримитунтски, чудотворец.
26. Св. мчци Евстратий, Авксентий, Евгений, Мардарий и Орест. Св. мц. Лукия девица.
27. Св. мчци Тирс, Левкий, Филимон, Ариан и Калиник.
28. Св. свщмчк Елевтерий. Прп Павел Латрийски.
29. Св. прор. Агей. Св. мчк Марин.
30. Св. прор. Даниил и св. три отроци Анания, Азария и Мисаил.
31. Св. Модест, патр. Йерусалимски. Св. мчк Севастиан и дружината му.

ВЪВЕЖДАНЕ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА В ХРАМА 4 ДЕКЕМВРИ

Когато пречистата Дева навършила три години, праведните й родители изпълнили обещанието, което дали пред Бога, преди още тя да се роди. Затова те тържествено въвели своята дъщеря в Йерусалимския храм и я посветили на Бога.

Древните отци на Църквата, като възпяват Въведение Богородично със свещени песни, разказват как Йоаким и Ана събрали своите роднини и приятели; млади девойки със свещи в ръце вървели пред свещата Отроковица, а след тях родителите водели пречистата Дева и я довели до Йерусалимския храм. Първосвещениците и служителите в храма ги посрещнали с пеене на свещени химни.

Св. Дева била поставена на първото стълпало пред храмовия вход и, за почуда на всички присъстващи, неподдържана от никого, тя се изкачила свободно по 15-те стълпала и се спряла на най-горното. Първосвещеник Захария въвел пречистата Отроковица в Светая Святых, където влизал веднаж в годината само първосвещеникът. Праведните родители принесли дарове и жертви на Бога и след това, като поличили благословение от свещениците, се върнали с роднините си в Назарет.

Св. Дева Мария живеела при храма. Там в отделни помещения живеели млади девойки, посветени Богу, също така и вдовици, които служели в храма, подобно на пророчица Ана (Лука 2:36-38). Тук живеели също странници и пришълци. Към тях се присъединила и св. Ана, майка на св. Богородица, която овдовяла скоро след въвеждане на пречистата Дева в храма. Но тя живяла кратко време със своята пресвета дъщеря. Скоро след мъжа си и тя починала.

Св. Дева се възпитавала под надзора на по-възрастните благочестиви девойки, опитни в Св. Писание и в ръкоделията. Тя усърдно се трудела, непрестанно се молела, обичала да чете Св. Писание. По такъв начин тя се готвила за своето високо назначение. Църквата я нарича прекрасна зора, от която изгряло Слънцето на правдата.

Когато пречистата Дева стигнала до възраст, на която девиците, които се възпитавали при храма, обикновено се връщали в света и се омъжвали, свещениците поискали тя да постъпи по същия начин. Но пресв. Дева им открила своето желание – да посвети себе си Богу и да не встъпва в брак. Тогава те, по внушение от Св. Дух, я сгодили за престарелия Йосиф, роднина на нейните родители. Той станал покровител на пречистата Дева и уважавал обета, който тя дала пред Бога.